

NADER ONDERZOEK VLEERMUIZEN

Aanvullend onderzoek in het kader van
de Wet natuurbescherming

LOCATIE: BEERSEWEG 8 OIRSCHOT

RAPPORTNUMMER: 2021-BE-0815

In opdracht van:

H.G.W. Welte

Oirschotsebaan 13a-22

5062 TE Oisterwijk

Brabant Eco
Ecologische dienstverlening

Colofon

Rapportage

Brabant Eco

Rapportnummer

2021-BE-0815

Opdrachtgever

H.G.W. Welte

Contactpersoon

De heer H. Welte

Locatie

Beerseweg 8 Oirschot

Opleverdatum

10 juni 2021

Uitvoerder

Brabant Eco

Ecologische dienstverlening

De Lange Kant 27

5061PX Oisterwijk

06-24218274

Overname, verveelvoudiging of openbaarmaking van dit rapport is niet toegestaan zonder vermelding van bron.

Dit rapport is met de grootste zorg samengesteld. Desondanks aanvaardt Brabant Eco geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek door toepassing van adviezen.

SAMENVATTING

Naar aanleiding van de ruimtelijke ontwikkeling aan de Beerseweg 8 te Oirschot waar opdrachtgever voornemens is om de woonboerderij en stallen te slopen om daarna een nieuwe woning te bouwen is in opdracht door Brabant Eco een ecologische quickscan uitgevoerd in augustus 2020. Volgens het rapport met nummer 2020-BE-0778 d.d. 27 november 2020 biedt de te slopen woonboerderij potenties voor vleermuizen.

Daarom is er op basis van voornoemde quickscan naar natuurwaarden geadviseerd om aanvullend onderzoek uit te laten voeren naar het potentieel voorkomen van vleermuisverblijfplaatsen en de functie van het plangebied voor deze diersoort. Deze rapportage is een verslaglegging van het gedane onderzoek met te verwachten effecten en kan als addendum van de quickscan worden gebruikt.

Het doel van het aanvullend vleermuisonderzoek is te onderzoeken of het plangebied deel uitmaakt van het functionele leefgebied van vleermuizen en zo ja, voor welke soorten en met welke functie. Uitgevoerd onderzoek van september 2020 tot en met juni 2021 leidt tot de conclusie dat er waarneming is gedaan van twee vleermuissoorten, namelijk de Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de Rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*). Beide soorten zijn overvliegend en de Gewone dwergvleermuis is minimaal foeragerend waargenomen.

Op basis van uitgevoerd veldonderzoek zullen de voorgenomen ontwikkelingen door gebrek aan verblijfslocatie en het ontbreken van een gebruiksfunctie geen invloed hebben op de aldaar voorkomende vleermuizen. Er zijn geen effecten te verwachten die van negatieve invloed zijn op de duurzame staat van instandhouding van de waargenomen soorten en hun functioneel leefgebied. De Wet natuurbescherming wordt niet overtreden door de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling.

Een ontheffingsaanvraag in het kader van de Wet natuurbescherming voor het uitvoeren van de plannen is dan ook niet nodig.

Brabant Eco
Frenk van de Wal
Juni 2021

Inhoudsopgave

1. INLEIDING EN ONDERZOEK.....	4
1.1 Aanleiding	
1.2 Doelstelling	
1.3 Centrale vraagstelling	
1.4 Criteria	
1.5 Geldigheid onderzoek	
2. WETTELIJK KADER.....	6
3. PLANGEBIEDSBESCHRIJVING.....	7
3.1 Situering plangebied	
3.2 Verblijfplaatsen vleermuizen	
3.3 Te verwachten soorten en functies	
4. ONDERZOEK	9
4.1 Onderzoeksmethode	
4.2 Volledigheid van de inventarisatie	
4.3 Inventarisatie vleermuizen	
4.4 Gebiedsfunctie	
4.5 Overige soorten	
5. RESULTATEN EN AANBEVELINGEN.....	14
5.1 Resultaten	
5.2 Toetsing Wet natuurbescherming/ staat van instandhouding	
5.3 Aanbevelingen	
6. LIJST VAN BRONNEN.....	16
7. BIJLAGEN.....	17

1. INLEIDING EN ONDERZOEK

1.1 Aanleiding

Volgens opdrachtgever de heer H.G.W. Welte worden de boerderij met aanbouw en stallen aan de Beerseweg 8 te Oirschot volledig gesloopt om daarna een nieuwe woning te bouwen.

Bij deze werkzaamheden is opdrachtgever gebonden aan de Wet natuurbescherming.

Volgens nationale en internationale regelgeving is het verplicht om voordat de ingreep plaatsvindt onderzoek te doen naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna.

Uit een ecologische potentie-inschatting van Brabant Eco (quickscan flora en fauna met projectnummer 2020-BE-0778 d.d. 27 november 2020) blijkt dat in het plangebied mogelijk vleermuizen aanwezig zijn. Alle soorten vleermuizen zijn beschermd. Daarom heeft Brabant Eco in opdracht van de heer Welte in het plangebied onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd.

De bevindingen van dit vervolgonderzoek zijn beschreven in deze rapportage en kan als addendum van de quickscan worden gebruikt.

1.2 Doelstelling

Het doel van het aanvullend nader onderzoek is te onderzoeken of het plangebied deel uitmaakt van het functionele leefgebied van vleermuizen en zo ja, voor welke soorten en met welke functie.

Eveneens wordt naar aanleiding van de onderzoeksresultaten een effectbeoordeling gedaan om te toetsen of de Wet natuurbescherming wordt overtreden door de voorgenomen ruimtelijke ingreep.

1.3 Centrale vraagstelling

Vragen die centraal staan binnen dit nader onderzoek:

- o Welke vleermuissoorten maken functioneel gebruik van het plangebied en welke functies worden hierbij onderscheiden?
- o Heeft de ruimtelijke ingreep een negatief effect op aanwezige vleermuizen?
- o Is het naar aanleiding van de ruimtelijke ingreep noodzakelijk een ontheffing aan te vragen in het kader van de Wet natuurbescherming?

1.4 Criteria

Op dit natuuronderzoek zijn de volgende criteria van toepassing:

- o Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van de Wet natuurbescherming, waarbij onderzoek is uitgevoerd naar de aanwezigheid van vleermuizen en het functioneel gebruik.
- o Het onderzoek is uitgevoerd door deskundige ecologen volgens de definitie van de Rijksdienst voor ondernemend Nederland (ecologisch deskundige/RVO.nl).
- o Het onderzoek is uitgevoerd door een onafhankelijk adviesbureau. Brabant Eco en Frenk van de Wal verklaren hierbij geen enkel belang te hebben in de uitkomst van dit onderzoek.
- o De resultaten zijn zo objectief en betrouwbaar mogelijk verkregen.
- o Het onderzoek voldoet aan de interne proces- en kwaliteitseisen van Brabant Eco.
- o Het onderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2017 van Netwerk Groene Bureaus, Gegevensautoriteit Natuur en de Zoogdiervereniging. Dit protocol is per 1 januari vervangen door het Vleermuisprotocol 2021. Zodoende zijn de bezoeken in 2021 uitgevoerd conform het laatstgenoemde protocol. De protocollen bevatten de meest recente wetenschappelijke inzichten, waarbij per soort is voorgeschreven onder welke veldcondities, in welke periodes, met welke frequentie en voor welke duur onderzoek uitgevoerd dient te worden.
- o Bij het hanteren van het protocol, wordt in juridische zin voldaan aan de wensen die het bevoegd gezag stelt. Tevens wordt voldaan aan de inspanningsverplichting om tot een gedegen onderzoek te komen.
- o Bij het veldonderzoek is door Brabant Eco gebruik gemaakt van een batdetector, de Batlogger M, voor het maken van geluidsopnames in het veld. Voor de analyse van de geluidsopnames is gebruik gemaakt van het programma Batexplorer.

1.5 Geldigheid onderzoek

Houdbaarheid van verspreidingsgegevens zijn aan een maximale periode gebonden.

Voor zwaar beschermde soorten als vleermuizen geldt een bruikbaarheidsperiode van circa 2-3 jaar. Na deze periode zijn de gegevens verouderd en dient beoordeeld te worden of de gegevens voldoende up-to-date zijn om te gebruiken bij ruimtelijke ingrepen.

Bovengenoemde geldigheidstermijnen zijn in de Wet natuurbescherming niet dwingend voorgeschreven en kunnen afwijken indien de omstandigheden ter plaatse dat verlangen. Voor dit alles geldt wel dat de planlocatie niet significant veranderd waardoor nieuwe leefsituaties kunnen zijn ontstaan. Dit is hier echter, voorafgaande aan de voorgenomen sloop, niet het geval.

2. WETTELIJK KADER

Bescherming in het kader van de natuur wet- en regelgeving is op te delen in gebieds- en soortenbescherming.

Gebiedsbescherming

Bij gebiedsbescherming heeft men te maken met de Wet natuurbescherming (hoofdstuk 2) en het Natuurnetwerk Nederland.

Soortenbescherming

Het nader onderzoek naar vleermuizen voor het project is uitgevoerd in het kader van hoofdstuk 3 (soortenbescherming) van de Wet natuurbescherming.

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming bepalend. Soortenbescherming is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Er wordt onderscheid gemaakt tussen internationaal beschermde soorten en nationaal beschermde soorten. Van de nationaal beschermde soorten kan de beschermde status per provincie verschillen. Provincies hebben de bevoegdheid om bij provinciale verordening vrijstelling te verlenen aan (algemeen voorkomende) soorten.

Het beschermingsregime is verschillend voor zowel de internationaal beschermde soorten (vogel- en habitatrichtlijn soorten) als de nationaal beschermde soorten.

Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet wettelijk beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor het in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun leefomgeving. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

3. PLANGEBIEDSBESCHRIJVING

3.1 Situering plangebied

De planlocatie is gelegen aan de Beerseweg 8 te Oirschot.

De directe omgeving van het plangebied bestaat uit industrieterrein De Schepen aan de oostzijde, agrarische percelen, burgerwoningen, bouw- en weilanden aan de noord en westzijde en het bedrijf Welte Transport B.V. direct grenzend aan de zuidzijde van het plangebied.

Ten noordoosten ligt de kern Oirschot, het plangebied bevindt zich aan de rand van de bebouwde kom.

3.2 Verblijfplaatsen vleermuizen

Tijdens de eerste veldinventarisatie begin augustus van het plangebied en de directe omgeving en de veldinventarisatie behorende bij de quickscan uitgevoerd door een ecooloog van Brabant Eco kon de aanwezigheid van mogelijk vaste rust- of verblijfplaatsen van vleermuizen niet worden uitgesloten voor wat betreft de bebouwing.

Citaat uit het rapport:

"De twee stallen zijn door het open karakter erg gevoelig voor temperatuurschommelingen en tocht. Voor vleermuizen is dit niet gewenst. Voor wat betreft de boerderij kunnen vleermuisverblijfplaatsen in bebouwing worden aangetroffen in spleten en kieren in muren. Dit gedeelte met spleten en kieren biedt mogelijkheden voor vleermuizen om in te verblijven."

3.3 Te verwachten soorten en functies

Uit oriënterend onderzoek bleek dat op basis van habitatkenmerken de bebouwing mogelijk een functie heeft voor vleermuizen. De potentie voor vleermuizen bestaat uit open stootvoegen en kierende dakranden welke kunnen leiden naar ruimtes onder het dak of in de spouw. Het nader onderzoek naar vleermuizen heeft zich specifiek gericht op de woonboerderij, terwijl het verdere plangebied en nadere omgeving ook meegenomen zijn.

In onderstaande tabel staan de in theorie eventueel te verwachten voorkomende vleermuissoorten volgens NDFF. Deze verspreidingsatlas is een naslagwerk met afbeeldingen en informatie over duizenden soorten die in de Nederlandse natuur voorkomen. De verspreidingskaarten worden gemaakt met gevalideerde gegevens uit de Nationale Databank Flora en Fauna. De inhoud van de atlas wordt mede verzorgd door zes verenigingen en stichtingen: de Nederlandse Mycologische Vereniging (NMV), FLORON, het Landelijk Informatiecentrum Kranswieren (LIK) en stichting ANEMOON, stichting RAVON en de Zoogdiervereniging.

In de tabel staat per soort weergegeven hoe ze het landschap gebruiken, waar verblijfplaatsen kunnen worden aangetroffen en de status van voorkomen in Nederland. Daarnaast is met een kruisje per soort aangegeven welke potenties het onderzochte plangebied en de nabije omgeving voor de desbetreffende soort heeft. Volgens het cursusdictaat 'Vleermuizen en planologie', (Limpens et al 2017), kunnen in dit deel van het land daarnaast ook o.a. de watervleermuis, franjestaart, kleine dwergvleermuis en de grijze grootoorvleermuis voorkomen. Ook deze vier zijn in onderstaande tabel opgenomen.

TABEL: eventueel te verwachten voorkomende vleermuissoorten

Soort		Beschermingsregime	Mogelijk aanwezig	Winterverblijfplaats	Kraamverblijfplaats	Zomerverblijfplaats	Paarverblijfplaats	Verblijfplaats in gebouwen	Status*
Kleine dwergvleermuis	Pipistrellus pygmaeus	Wnb Habitatrichtlijn	X	X	X	X	X	vooral	ZZ
Gewone dwergvleermuis	Pipistrellus pipistrellus	Wnb Habitatrichtlijn	X	X, ook massa winterverblijfplaats?	X	X	X	vooral	A
Laatvlieger	Eptesicus serotinus	Wnb Habitatrichtlijn	X	X	X	X	X	vaak	A
Ruige dwergvleermuis	Pipistrellus nathusii	Wnb Habitatrichtlijn	X	X	-	X	X	soms	VA
Gewone grootoorvleermuis	Plecotus auritus	Wnb Habitatrichtlijn	X	X	X	X	X	vaak	VA
Franjestaart	Myotis nattereri	Wnb Habitatrichtlijn	X	-	X	X	-	soms	Z
Rosse vleermuis	Nyctalus noctula	Wnb Habitatrichtlijn	X	-	-	-	-	Enkel hoge gebouwen	Z
Grijze grootoorvleermuis	Plecotus auritus	Wnb Habitatrichtlijn	X	-	-	-	-	soms	Z
Watervleermuis	Myotis daubentonii	Wnb Habitatrichtlijn	X	-	-	-	-	soms	VA

*A=algemeen, VA=vrij algemeen, Z=zeldzaam, ZZ= zeer zeldzaam

4. ONDERZOEK

4.1 Onderzoeksmethode

4.1.1 Vleermuizen

Voor het in kaart brengen van vleermuizen is zowel visueel als auditief geïnventariseerd. Het onderzoek is uitgevoerd door te zoeken naar jagende, trekkende, en zwermende vleermuizen. En door te zoeken naar paarterritoria en verblijfplaatsen.

De echolocatie die vleermuizen uitzenden is voor ons hoorbaar gemaakt door gebruik te maken van de Batlogger M van Elekon. Ultrasonische geluiden (range 10-150 kHz) worden door deze geavanceerde detector/recorder opgenomen. De Batlogger M registreert ook de GPS coördinaten (via een geïntegreerde GPS-ontvanger) en omgevingstemperatuur op het moment van opname.

Wanneer op basis van frequentie, klank en ritme niet met 100% zekerheid de soort bepaald kon worden is er een opname gemaakt op een SDHC-kaart. Met de BatExplorer Software voor Windows werden opnames eventueel ook later geanalyseerd. De opnames werden in tijd en dus in het hoorbare bereik beluisterd. De software detecteert automatisch vleermuisgeluiden en geeft deze weer waarbij de BatExplorer ondersteunende identificatie van soorten aangeeft.

Door de dieren ook zoveel mogelijk visueel waar te nemen is de determinatie geverifieerd en is het gedrag (en daarmee vaak de functie van het gebied) vastgesteld. Dit onderzoek is specifiek gericht op het in kaart brengen van verblijfplaatsen, soortsaamenstelling en gebiedsgebruik.

Tijdens de nazomerronden in 2020 lag de nadruk op het in kaart brengen van balts- en paarlocaties en indicaties voor winterverblijven. De voorzomerbezoeken in 2021 zijn uitgevoerd voor het in kaart brengen van kraam- en zomerverblijven en de vlieg- en foerageerroutes.

Het weer is van invloed op de activiteiten van vleermuizen en daardoor op de doelmatigheid van het inventariseren. Harde wind (meer dan 3 Beaufort), langdurige regenval, dichte mist en temperaturen onder 7 tot 12 graden Celsius zijn (afhankelijk van de soort) belemmerende factoren.

Vleermuisonderzoek is behoorlijk complex, doordat de soortgroep gedurende het jaar verschillende verblijfplaatsen kent, met elk hun eigen functie. Een verblijfplaats kan gemakkelijk over het hoofd worden gezien. Daarom wordt het onderzoek uitgevoerd volgens het landelijk vastgesteld protocol voor vleermuisonderzoek: Vleermuisprotocol 2017, zoals opgesteld door het Netwerk Groene Bureau, Gegevensautoriteit Natuur en de Zoogdiervereniging. Het bezoek in het voorjaar van 2021 is uitgevoerd volgens het vernieuwde Vleermuisprotocol 2021.

De vleermuisprotocollen 2017 en 2021 zijn een door de Gegevensautoriteit Natuur (GaN) en het Netwerk Groene Bureaus goedgekeurde methodiek. De protocollen hebben tot doel het belang van de functies van gebieden voor soorten vleermuizen effectief en efficiënt vast te stellen voor de Wet natuurbescherming. Het is een hulpmiddel voor deskundige vleermuisonderzoekers en de beoordelaars van vleermuisonderzoek om te bepalen wat een juridisch redelijke onderzoeksinspanning is voor een specifieke locatie. De protocollen zijn opgesteld om het onderzoek voor de Wet natuurbescherming optimaal te laten verlopen.

Wanneer de protocollen in essentie zijn gevolgd, bestaat grote mate van juridische zekerheid dat voldaan is aan een wettelijke en maatschappelijk verantwoorde inspanning om na te gaan of soorten en functies van gebieden in het geding zijn.

Onderzoeken die volgens deze protocollen uitgevoerd worden, kunnen in principe volstaan bij ontheffingsaanvragen en juridische procedures.

4.2 Volledigheid van de inventarisatie

Het onderzoek is volgens de genoemde protocollen uitgevoerd. Een inventarisatie blijft echter uiteraard een steekproef. Het is dan ook mogelijk dat soorten en functies niet waargenomen zijn, terwijl dat ze (op een ander tijdstip) wel aanwezig zijn. Dit is echter acceptabel, de Wet natuurbescherming vraagt een initiatiefnemer om alles te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden. Met de gekozen methode en inspanning is dan ook voldoende invulling gegeven aan de Wet natuurbescherming. Wat betreft het (voor)onderzoek heeft de initiatiefnemer dan ook gedaan wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.

4.3 Inventarisatie vleermuizen

De planlocatie is 5x bezocht (tabel) door ecologen van Brabant Eco. Tijdens deze bezoeken zijn de planlocatie en de directe omgeving onderzocht op de aanwezigheid van vleermuizen. Tijdens het onderzoek is gelet op de aanwezigheid van foeragerende, communicerende, bouncende en in/uitvliegende vleermuizen.

Datum	Eco-loog	Tijd	functie	Tem-pera-tuur	Wind	Neerslag	Bewol-king
02-09-2020	FW	23h00 - 01h00	paarverblijf-plaatsen	11 °C	1 BF oost	geen	bewolkt
23-09-2020	FW	21h55- 23h55	paarverblijf-plaatsen	14 °C	2 BF zuidzuid-oost	deels mot-regen	bewolkt
15-05-2021	JV	21H30 – 23h45	Foerageer-en vliegrou-tes en ver-blijfplaatsen	18,1 °C	2 BF zuid	geen	bewolkt
01-06-2020	JV en FW	03h30 - 05h30	Kraam-en zo-mer verblijf-plaatsen	13 °C	1 BF zuidoost	geen	helder
08-06-2021	JV en FW	21h45 – 23h50	Kraam-en zo-mer verblijf-plaatsen	24 °C	2 BF noordoost	geen	helder

4.3.1 Eerste bezoek september 2020

Het eerste avondbezoek in september was met name gericht op het vaststellen van zwermgedrag bij verblijfplaatsen en baltsende mannetjes.

Deze avond is er ten noordoosten van de woonboerderij naast de bomenrij een foeragerende gewone dwergvleermuis waargenomen. Vanuit de overbuur, Beerseweg 11, werd een baltsende gewone dwergvleermuis waargenomen.

Nabij de woonboerderij of de te slopen stallen zijn er geen vleermuizen waargenomen.

Voor het avondbezoek in juli is gezocht naar sporen (mest, afgebeten vleugels enz.) die duiden op de aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen. Er zijn geen sporen van vleermuizen gevonden.

4.3.2 Tweede bezoek september 2020

Het tweede avondbezoek in september is ook met name gericht geweest op het vaststellen van zwermgedrag bij verblijfplaatsen en baltsende mannetjes. Tijdens de onderzoekronde was er van 22h00 tot 22h20 motregen. Verder was het overwegend droog.

Er is deze avond een baltsende gewone dwergvleermuis waargenomen. Deze werd door het extra gebruik van een stereo batlogger goed hoorbaar gemaakt tussen de woning en de bomen ten noordoosten van deze woning met huisnummer 11. Deze balts werd van 22h30 tot het einde van het onderzoek gehoord, vandaar dat er zich mogelijk een verblijfplaats in deze woning ten westen van de te onderzoeken woonboerderij zou kunnen bevinden.

Er zijn deze avond geen baltsende vleermuizen in het plangebied waargenomen. Paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen of territoria zijn niet gevonden in of nabij de te slopen stallen en de woonboerderij.

4.3.3 Avondbezoek mei 2021

Het avondbezoek in mei was gericht op het vaststellen van foerageergebied, vliegroutes en verblijfplaatsen in en nabij het plangebied.

Er zijn deze avond drie Gewone dwergvleermuizen waargenomen. Twee ervan passeerden overvliegend van zuid naar noord over het plangebied en een in tegenovergestelde richting. Om 22h00 werd er een overvliegende Rosse vleermuis waargenomen. Deze vloog ten noorden van het plangebied over richting het oosten.

In onderstaande afbeelding worden de geziene vleermuizen met stippen aangegeven en de vliegrichting met een pijl. Er zijn geen waarnemingen gedaan in de directe buurt van de te slopen woonboerderij en er zijn geen uitvliegende vleermuizen waargenomen ondanks dat vooral het eerste uur van de onderzoekronde de focus vooral op uitvliegers uit de woonboerderij was. Na het avondbezoek begon het redelijk hard te regenen. Dit is vaak voor vleermuizen een reden om de verblijfplaats op te zoeken. Daarom is het onderzoek na 23h30 nog even doorgezet om eventuele invliegende vleermuizen waar te nemen. Hiervan zijn

4.3.4 Ochtendbezoek juni 2021

Het ochtendbezoek in mei was met name gericht op het vaststellen van foerageergebied, vliegroutes en verblijfplaatsen van vleermuizen in en nabij het plangebied. Vooral tegen 4h45 is er gefocust op eventuele zwermactiviteiten van invliegende vleermuizen in de woonboerderij. Er zijn geen invliegers waargenomen.

Er is deze ochtend een foeragerende gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) in en nabij het plangebied waargenomen. Deze passeerde vliegend vanuit de richting van Welte transport in westelijke richting. Verder geen waarnemingen van vleermuizen deze ochtend.

Na het ochtendbezoek is gezocht naar sporen (vleermuiskeutels, invliegopeningen, afgebeten insectenvleugels en vetsporen) die duiden op de aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen. Er zijn geen sporen van vleermuizen in de woonboerderij of andere gebouwen gevonden.

4.3.5 Avondbezoek juni 2021

Het avondbezoek in juli was gericht op het vaststellen van foerageergebied, vliegroutes en verblijfplaatsen van vleermuizen in en nabij het plangebied.

Deze avond zijn er in totaal drie foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen in of in de nabijheid van het plangebied.

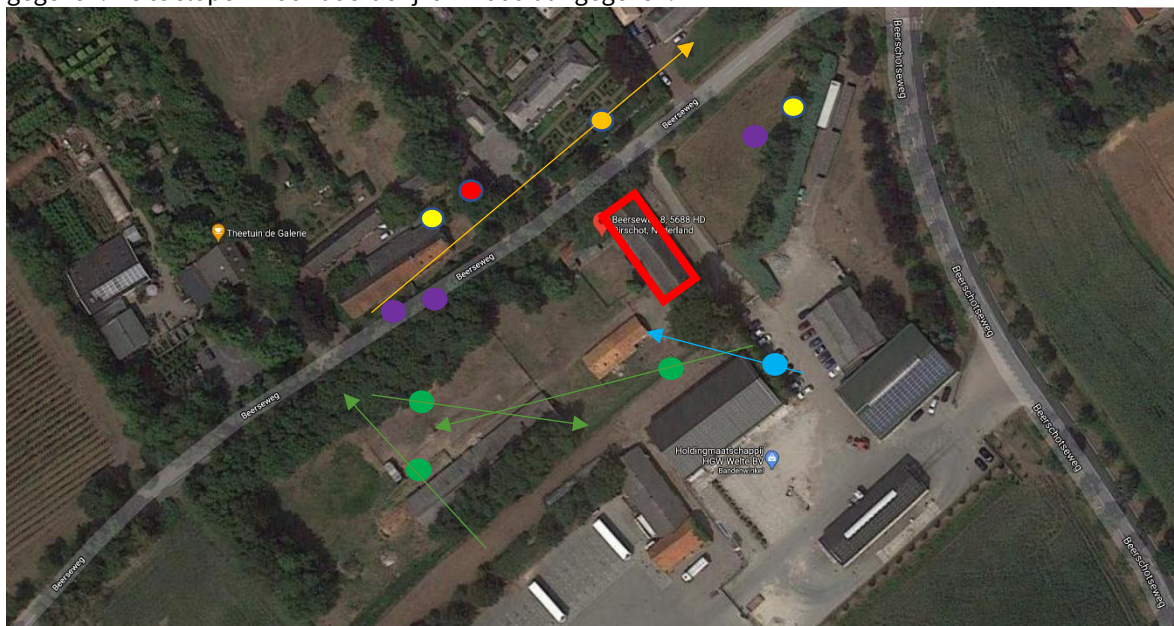
Twee foerageerden voor de tegenover gelegen woning met nummer 11 en boven de Beerseweg en later is er nog heel even een foeragerende gewone dwerg gezien en gehoord boven het grasveld voor, ten oosten van de te slopen boerderij.

4.3.6 Samenvatting en conclusies

In de gehele onderzoeksperiode zijn in en nabij het plangebied twee vleermuissoorten waargenomen: de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), 10 stuks, en de Rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*) 1 keer.

De Gewone dwergvleermuizen zijn passerend en foeragerend waargenomen. De Rosse vleermuis is ten noorden van het plangebied op hoogte overvliegend waargenomen.

De verspreiding van de vleermuizen in en nabij het plangebied is met stippen in de onderstaande figuur aangegeven. De te slopen woonboerderij is in rood aangegeven.

Gewone dwergvleermuis: 2/9, gele stip; 23/9, rode stip; 15/5 groene stip en pijl, 1/6 blauwe stip en pijl, 8/6 paarse stip. Rosse vleermuis: 15/5: oranje pijl en stip

Alle volgens de Nationale Databank Flora en Fauna eventueel voorkomende vleermuissoorten kunnen, afhankelijk van de soort, in meer of mindere mate gebouw bewonend zijn. Enkel de gewone dwergvleermuis is tijdens het onderzoek foeragerend op en rond het plangebied aangetroffen.

De gewone dwergvleermuis is een typisch gebouw bewonende soort. De gewone dwergvleermuis gebruikt ruimten onder daken, in de spouwmuur en achter gevelbekleding als kraam-, zomer-, paar-, en overwinteringslocatie (Limpens et al., 1997; Dietz et al., 2011).

De ten noorden van het plangebied waargenomen Rosse vleermuis is een uitgesproken boombewonende soort.

Overige vleermuissoorten zijn niet waargenomen tijdens de veldbezoeken. Afwezigheid van deze soorten nabij het plangebied geeft aan dat het plangebied geen functionele betekenis heeft voor deze soorten.

Tijdens de najaar bezoeken zijn geen lokroepen, bounce gedrag of zwermende en in/uitvliegende vleermuizen waargenomen. De aanwezigheid van paar- en winterverblijfplaatsen zijn derhalve uitgesloten.

4.4 Gebiedsfunctie

4.4.1 Verblijfsplaatsen/zwermgedrag

Tijdens de veldbezoeken in de zomermaanden zijn er in het plangebied geen vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen waargenomen in de s te slopen woonboerderij of andere gebouwen. Er zijn geen in- of uitvliegende vleermuizen waargenomen.

Tijdens de paarperiode (augustus-september) werden er geen baltsende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Ook zwermgedrag is niet waargenomen.

Op basis van de verrichte onderzoeksinspanning kan het voorkomen van verblijfplaatsen in de stallen of woning in het plangebied voor vleermuizen worden uitgesloten.

4.4.2 Foerageergebied

Uit het vleermuisonderzoek blijkt dat het plangebied en de directe omgeving als foerageergebied van geringe betekenis is voor vleermuizen. Op grond van het beperkte aantal foeragerende dieren en de in ruime mate aanwezige alternatieve foerageermogelijkheden in de directe omgeving kan gesteld worden dat het plangebied geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen is.

Gezien de geringe betekenis van het plangebied als foerageergebied, is geen sprake van een negatief effect op foeragerende vleermuizen. De gunstige staat van instandhouding van de vleermuizen als soort komt niet in het geding.

4.4.3 Vliegroutes

Essentiële vliegroutes zijn niet aanwezig in het plangebied.

Van vaste vliegroutes zou eventueel sprake kunnen zijn naast of over de openbare weg, Beerseweg of naast de bomenrand van de tegenovergelegen theetuin de Galerie ten noordwesten van het plangebied. Hierbij zou gebruik gemaakt kunnen worden van de bestaande bomenrij bij de theetuin of langs de weg. Aangezien deze bomen in de toekomst blijven staan blijft de eventueel aanwezig zijnde vliegroute ook bruikbaar. Ontheffingsaanvraag is daarom dan ook niet nodig.

4.4.4 Paarterritoria

Tijdens de paarronde bezoeken in september is er beide keren een baltsende gewone dwergvleermuis waargenomen nabij de woning Beerseweg 11. Gewone dwergvleermuizen vliegen al roepend rond om vrouwtjes naar hun paarverblijfplaats te lokken. Doordat zij hierbij door hun hele territorium vliegen is het doorgaans lastig om de exacte paarverblijfplaats te lokaliseren. Tijdens de tweede paarronde in augustus werd waargenomen dat het baltsende dier zeer regelmatig langs de zijgevel aan de oostzijde van de woning met huisnummer 11 vloog. Daarom kan worden aangenomen dat de verblijfplaats van dit dier in de woning aanwezig is. De exacte plaats ervan is niet bekend.

4.4.5 Winterverblijfplaatsen

De gebouwen zijn ongeschikt als massawinterverblijfplaats. De afwezigheid van zwermactiviteiten tijdens de najaarsonderzoeken bevestigt dit.

De aanwezigheid van paarverblijfplaatsen is voor de gewone dwergvleermuis vaak een indicatie dat gebouwen ook geschikt zijn als winterverblijfplaats voor een kleine groep of solitair overwinterende gewone dwergvleermuizen. Afhankelijk van het type bebouwing zijn deze winterverblijfplaatsen alleen geschikt in milde winters of ook tijdens strenge vorst.

Omdat er geen zomer- of paarverblijfplaatsen zijn vastgesteld in het plangebied is het onwaarschijnlijk dat er kleine winterverblijfplaatsen van solitair overwinterende vleermuizen in de bebouwing aanwezig zijn.

4.5 Overige soorten

Tijdens de veldbezoeken zijn met name overvliegende, rustende of foeragerende vogels waargenomen.

De waargenomen soorten betreffen onder andere: spreeuw, vink, houtduif, merel, kauw en ekster.

Volledigheidshalve is tijdens het onderzoek gelet op nestindicatief gedrag van overige gebouw bewonende soorten zoals spreeuw en kauw welke mogelijk aanwezig zijn nabij het plangebied. Hierbij zijn geen nesten van gebouw bewonende soorten waargenomen.

Van de huismus en gierzwaluw, welke voor zouden kunnen voorkomen in of rond het plangebied, zijn geen nesten of verblijfplaatsen gevonden. De gunstige staat van instandhouding van beide soorten komt niet in het geding door de voorgenomen werkzaamheden.

5. RESULTATEN EN ADVIES

5.1 Resultaten

- Er zijn in en nabij het plangebied twee soorten vleermuizen waargenomen, de Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de Rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*).
- Het onderzoek vond plaats van september 2020 tot en met juni 2021.
- Het gehele plangebied met daarbij alle structuren waren goed toegankelijk en visueel goed te onderzoeken.
- Bij inspectie van het plangebied bij daglicht zijn geen vleermuiskeutels of andere sporen gevonden die duiden op vleermuisverblijfplaatsen.
- Er zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen aangetroffen in de te slopen gebouwen.
- Het plangebied fungeert als foerageergebied voor twee of drie dwergvleermuizen. Gelet op dit kleine aantal en het ruime aanbod aan vergelijkbaar foerageergebied in de omgeving is het plangebied geen essentieel foerageergebied. Een onmisbaar foerageergebied binnen de plangrenzen is niet aan de orde.
- Er zijn geen essentiële vliegroutes aanwezig in het plangebied.
- Bestaande lijnvormige groenstructuren waarlangs migratie- of foerageerroutes van vleermuizen zouden kunnen liggen worden niet aangetast door de voorgenomen plannen.
- Foeragerende vleermuizen in de omgeving van het plangebied kunnen zeker wel voorkomen.
- De balts van de gewone dwergvleermuis of andere soorten is in september in het plangebied niet gehoord.
- Paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis of andere soorten zijn niet gevonden.
- Het zogenaamde najaars zwermgedrag is niet waargenomen
- De geplande ontwikkeling heeft door gebrek aan geschikte verblijfslocaties of het ontbreken van een gebruiksfunctie (foerageergebied of vliegroute) geen negatieve effecten op lokale populaties vleermuizen.

5.2 Toetsing Wet natuurbescherming/staat van instandhouding

De gewone dwergvleermuis is in Nederland de meest algemene soort. Hij kan vrijwel overal in Nederland aangetroffen worden.

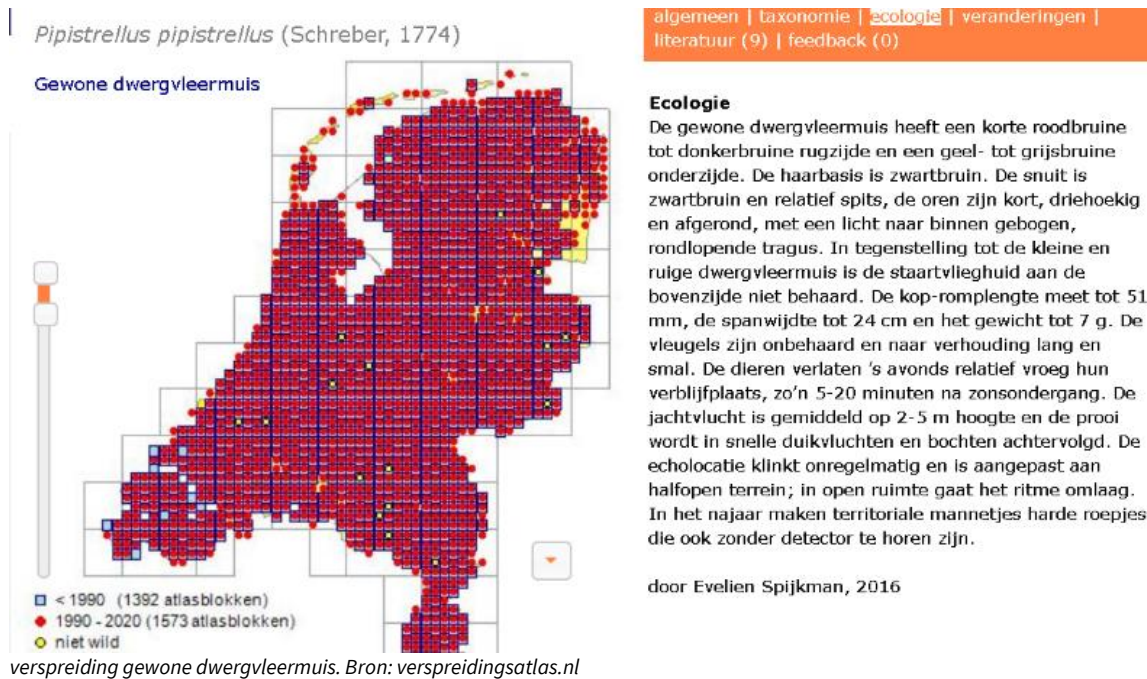
Ook komt de gewone dwergvleermuis algemeen voor in de omgeving van het plangebied en elders in de gemeente Oirschot of de provincie Noord-Brabant.

Zie de afbeelding hierna voor recente verspreidingsinformatie van de gewone dwergvleermuis.

De voorgenomen ontwikkelingen zullen invloed hebben op de in het plangebied voorkomende vleermuizen. Er worden echter geen verblijfplaatsen aangetast. Ook worden geen essentiële vliegroutes of essentieel foerageergebied aangetast. Daarmee kan gesteld worden dat de duurzame instandhouding van de aangetroffen vleermuissoorten niet in gevaar komt. Een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het uitvoeren van de plannen is daarmee niet nodig.

Er zijn geen zomer-, kraam-, paar-, of winterverblijfplaatsen aangetroffen in het plangebied. Zodoende worden er met de sloop geen verbodsartikelen overtreden van de Wet natuurbescherming en is een ontheffingsverzoek bij bevoegd gezag niet noodzakelijk.

Daarnaast kan de nieuwbouw natuurinclusief ontworpen en uitgevoerd worden. Dit houdt in dat er definitieve verblijfplaatsen en een geschikte leefomgeving voor gebouw bewonende soorten zoals vleermuizen en huismussen worden gerealiseerd in en om de nieuwbouw.

5.3 Aanbevelingen

- Omdat niet kan worden uitgesloten dat de locatie in gebruik is als foeragegebied voor vleermuizen wordt geadviseerd om de werkzaamheden bij daglicht uit te voeren.
- Vleermuizen kunnen zelf geen verblijfplaatsen maken en zijn dus afhankelijk van bestaande verblijfplaatsen. Er zijn onderhoudsvrije vleermuiskasten in de handel die kunnen worden ingemetseld of die eenvoudig te bevestigen zijn aan muren. Deze positieve maatregelen zijn veelal eenvoudig en met geringe meerkosten in of bij nieuwbouw toe te passen.
(www.checklistgroenbouwen.nl)
- De zorgplicht is altijd van toepassing, op basis waarvan door iedereen voldoende zorg in acht moet worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit kan bijvoorbeeld door buiten kwetsbare periodes (het voortplantings- en winterslaapseizoen) te starten met werkzaamheden en het gefaseerd werken om dieren de kans te geven om te vluchten. Verder kunnen vogels broeden in de omgeving van het plangebied. Werkzaamheden die een verstorend effect op broedende vogels veroorzaken dienen daarom plaats te vinden buiten het broedseizoen (broedseizoen loopt van globaal half maart tot half juli).
- Bij onvoorziene omstandigheden dient direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige.

LIJST VAN BRONNEN

Quick scan Brabant Eco 2020-BE-0778
Limpens et al., 2017; Dietz et al., 2011
www.wetnatuurbescherming.nl
www.NDFF.nl
www.checklistgroenbouwen.nl
www.rijksoverheid.nl
www.brabant.nl
www.natuurmonumenten.nl
www.verspreidingsatlas.nl
www.vivarapro.nl
www.oirschot.nl
netwerk groene bureaus
checklist vleermuisprotocol

- o Als bijlage 1 is toegevoegd de verspreidingsgegevens van NDFF